

Ce este Antiteza

Este procedeul artistic prin care se opun doua situatii sau doua personaje, cu insusiri contrarii, avand scopul de a le caracteriza prin diferentiere. Exemplu: in Scrisoarea III, de Mihai Eminescu, intalnim o dubla antiteza: intre trecutul glorios si prezentul care-l nemultumeste pe autor; intre Mircea cel Batran si Baiazid - exponentii unor atitudini diferite fata de razboaiele drepte si nedrepte. Tot o antiteza intalnim si intre Mihai Viteazul si Pasa Hassan, din balada culta Pasa Hassan, de George Cosbuc, dar aici caracterul antitetic este reflectat de viziunea inspaimantata a pasei fata de eroismul domnitorului roman.

In folosirea antitezei, contrastul este marcat mai frecvent prin opozitia unor verbe sau adjective, care exprima dinamica actiunii si polarizarea unor calitati; prin alternarea pronumelor, scriitorii dau antitezei un caracter liric, subiectiv, amplificand natura afectiva a textului; cumulul de termeni antitetici mareste si diversifica sensurile contrastului, atragand in sfera sa paralelismul si simetria.

In sens mai larg, intalnim antiteza dintre diferitele categorii sociale, ca in romanul Rascoala, de Liviu Rebreanu: intre boieri, arendasi si stapanire - pe de o parte - si taranii saraci - pe de alta parte.